

KONINKLIJKE BELGISCHE ACADEMIE VOOR FILATELIE

VERGADERING VAN 04 FEBRUARI 2017

IN HET HOTEL AMIGO IN BRUSSEL

De Voorzitter opent de Vergadering om 14.05 en verwelkomt alle aanwezigen. Hij wijst erop dat, gezien de drukke agenda, de vergadering in twee delen zal verlopen, met telkens een ietwat langere conferentie.

Daarop stelt hij Jean Voruz voor, eminent Zwitsers filatelist en ook de eerste spreker en bedankt hem om vanuit Lausanne de eendaagse reis te hebben gemaakt om ons toe te spreken. Vooraleer hem het woord te verlenen trekt hij de aandacht op nog een paar andere punten.

Vooreerst op het verschijnen van het schitterende dubbelnummer van Le Philatéliste Belge.

Vervolgens wijst hij op de hoge activiteitsgraad van Guy Coutant die, naast zijn bijdrage van iedere maand in Timbres Magazine, ook nog twee nieuwe volumes heeft afgewerkt over de postgeschiedenis van Australië en van Finland (voor dit laatste bijgestaan door onze collega Hubert Caprasse).

Maar het meest verrassende nieuws is dat, na een diner met de Poolse ambassadeur te Brussel, deze laatste besloten heeft om het geschiedenisonderwijs in de Poolse scholen in België te laten gebeuren op basis van het boek dat Guy er onlangs over geschreven heeft. Wat op uitbundig applaus werd onthaald !

Op de PAV van 09 december hebben volgende zetelredes plaats :

Hubert Caprasse ter ere van Georges Guyaux
Hubert De Belder ter ere van Aimé Van Landeghem
en een spreekbeurt door Pierre Couesnon van de AEP .

Op de vergadering van 08 april geeft Robert Marion van de AEP het tweede deel van zijn spreekbeurt over Vie et conditions à l'Ile Maurice illustrées par son Histoire Postale , 1680 – 1872 samen met een debat over het onderwerp C2 , het sociale in de Postgeschiedenis .

Hebben zich verontschuldigd : W. Deijnckens , W. Monfils , P. Wijnants , C. Hénuzet , D. Decorte , M. Vandendaele

Volgende vergaderingen : 08 april , 10 juni , 02 september , 07 Oktober AV , 09 december PAV

Dan verleent de Voorzitter het woord aan Jean Voruz die, verrassend, eerst en vooral vertelt hoe hij in aanraking gekomen is met het materiaal dat hij vandaag bespreekt: hij vroeg zich af hoe het mogelijk was dat men zoveel geld kon neerleggen voor een gescheurde en vuile omslag waarop niet eens een postzegel van Zwitserland plakte.

Aansluitend vertelt hij het passionele verhaal waarvan hierna enkele elementen.

1950-2017 : le Malabar-Princess n'a pas encore tout dévoilé

3 novembre 1950 : le *Malabar Princess*, Lockheed L-749 Constellation d'Air India parti de Bombay à destination de Londres, vient de percuter les rochers de la Tournette sur la frontière franco-italienne, à proximité immédiate du sommet du Mont-Blanc .

L'épave disloquée, à 4677 mètres d'altitude, n'est repérée que deux jours plus tard.

Le 8 novembre, dans une neige profonde et instable, par - 40°C et des vents de plus de 130 Km/h, les alpinistes découvrent les débris de l'appareil , des corps déchiquetés et... du courrier. Emportant des objets épars que la neige n'a pas encore ensevelis, un sac postal et les cartes et lettres dispersées qu'ils trouvent , ils redescendent dans la vallée et confirment l'issue fatale de la catastrophe.

Verso d'une lettre d'Égypte provenant de la première récupération du 8 novembre 1950 .

Malgré la mention " Retardé par suite d'accident aérien " , la lettre n'a que huit jours de retard .

C'est à la faveur du printemps et de l'été 1951 que des recherches plus approfondies sont entreprises sur le lieu du crash. Du courrier provenant de sacs éventrés est trouvé parmi ce qu'il reste de bagages, effets personnels et autres découvertes macabres. Le courrier encore lisible sera étiqueté ou dûment estampillé , puis remis dans le circuit postal aux lieux d'escale prévus du *Malabar Princess*, soit Genève ou Londres comme en attestent les cachets à date.

Verso d'une lettre d'Inde provenant de la seconde récupération , en avril 1951 .

La lettre a sans doute bénéficié d'un acheminement privé jusqu'à Londres , où une étiquette ad hoc et un cachet à date matérialisent sa réintroduction dans le circuit postal .

Fragment d'une lettre de Madras à destination de Brême (Allemagne) , récupérée en septembre 1951 .

La gendarmerie de Chamonix a apposé son sceau et la date du 12 septembre , avant de la remettre à la poste suisse le 17.

(Coll. De l'auteur)

Parties fin octobre 1950, les deux lettres illustrées auront mis respectivement 6 et 11 mois pour arriver à destination. Leur sort est plutôt heureux car, pour une grande partie du contenu de l'appareil sinistré, a commencé une lente et interminable descente vers la vallée.

Au rythme de 100 à 150 mètres par an, les impressionnants glaciers du Miage (Italie) et des Bossons (France) vont charrier ce qui n'a pas été récupéré dans les mois ayant suivi la tragédie. Chaque année et aujourd'hui encore, les glaciers respectifs livrent leur lot d'objets dont parfois des restes humains, mais aussi du courrier.

En juillet 2010, une étudiante écossaise trouve au bord du glacier des Bossons une dépêche de poste destinée aux USA. Elle va en extraire le contenu âgé de 60 ans et identifier outre Atlantique les destinataires - ou plutôt leurs descendants - de 75 cartes et lettres .

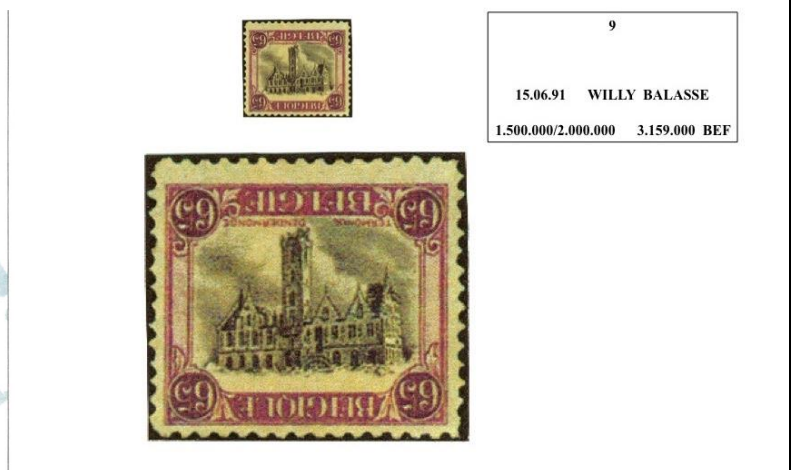
Par une ironie de l'histoire, c'est le *Malabar Princess* qui avait inauguré la ligne Bombay-Londres via Genève en 1948, avec l'émission d'un timbre commémoratif indien .

Des lettres d'Inde ou d'Egypte continuent aujourd'hui encore leur lent voyage, sous des tonnes de glace appelées à fondre tôt ou tard. Elles termineront peut-être leur trajet postal comme prévu, à défaut de trouver des destinataires qui ont cessé de les attendre .

Na de koffiepauze, opent de Voorzitter het tweede deel van de vergadering door eerst Dh Content te verwelkomen, ons nieuw lid sedert eind 2016. Daarna legt hij uit dat, met pijn in het hart en ook excuses, enkele tussenkomsten zijn moeten verschoven worden naar een latere datum gezien het grote aantal sprekers dat zich aangeboden heeft.

Daarop nemen de drie sprekers van vandaag het woord voor een tussenkomst van 10' maximum: Marc Symens, Paul De Dobbeleer en Roger Verpoort die het respectievelijk hebben over :

R. Verpoort : De omgekeerde Dendermonde .

Weeral , wel reeds gekend , doch nu terug gevonden in de Republiek Liberia . Blokje verschenen in 2013 met de omgekeerde n° 9 uit mijn boekje . Slechts één maal tegen gekomen : in de openbare veiling van Willy Balasse van 15 juni 1991 : raming 1.5/2.000.000 en verkocht voor 3.159.000 ! Vier maal schriftelijk informatie gevraagd aan de Ambassade in Brussel en in Monrovia en nooit antwoord gekregen !

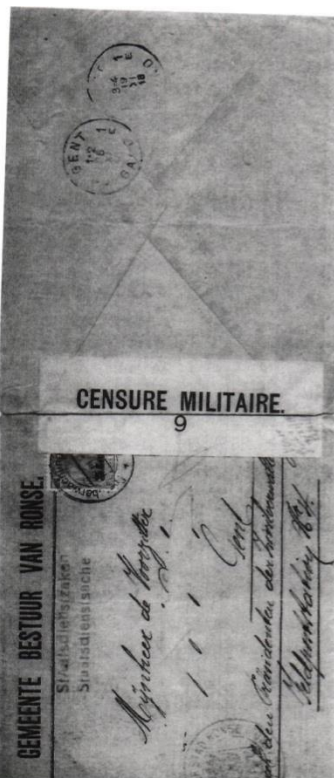
M. Symens : geen Britse maar een Chinese stempel

Prentbriefkaart verzonden op 8 maart 1921 vanuit Dinant naar Luho. Transitstempel “B.P.O. TO C.P.O. / SHANGHAI /16 APR 21/TIME 10”. Aankomststempel van Luho van 17 april 1921.

“B.P.O. TO C.P.O.” staat voor “British Post Office to Chinese Post Office”.

Het is logisch te veronderstellen dat dit de stempel is van de Britse Post in Shanghai.

Het stempel komt echter voor op een “Postal Memorandum No. 00026” waarop proefafdrukken staan van een aantal op 4 juni 1921 beschikbare (hand)datumstempels van de Chinese post van Shanghai. Het moet dus een stempel zijn van de Chinese Post in Shanghai!

P. De Dobbeleer : Laattijdige Censure Militaire WO I .

Er wordt een document van Ronse getoond , gefrankeerd met een Gemaniazegel 25 Cent. verstuurd naar Gent, en daar afgestempeld op 13 X 18 door de Duitse Censuurstempel Postüberwachungstelle *33* en melding van de letter C.

Op de keerzijde noteert men twee stempels van Gent I met datum 19 XI 18 en 26 XI 18.

De brief is zijlings geopend , maar terug gesloten met een geparafeerde sleutelstrook van de Censure Militaire van het Type II met een volgnummer 9.

Dit Type en de vognummers 1-70 werden gebruikt te Folkstone.

De vraag is: waar en wanneer gebeurde deze Militaire Censure?

Daarop volgt dan de tweede grote conferentie van de dag, op magistrale wijze naar voren gebracht door James Van der Linden.

Hij ontwikkelt met grote duidelijkheid een eerder complex thema :

Belgian Profits on International Charges passing in Transit, 1847-1875

Op uitdrukkelijk verzoek van de Voorzitter belooft de spreker hem een korte synopsis ervan klaar te stomen voor publicatie in een volgende LPB.

Een korte blik op de volgende kaart verklaart ons de belangrijkheid van België voor de transit van de internationale briefwisseling.

Gedurende 45 jaar van 1830 tot 1875 kreeg de Belgische postadministratie voor elke brief over ons grondgebied een transitporto, zij het in open post of in gesloten malen.

Het ons toekomstige transit port is begrepen in deze genoteerde of gestempelde buitenlandse notities. Heen en terug.

Deze korte uiteenzetting tracht U enkele facetten met voorbeelden aan te tonen.

Königsberg 4 januari 1847 (eerst gekende datum) voor Londen, '10' gros. Stempel 'P' van Aix. '8' pence, in rode inkt : 6 p. zeeport + GB + 2 p transit België.

Londen voor Berlin 26 Februari 1849 'via Ostende',

dubbele brief met op verso , 'Aus ENGLAND/ Per

AACHEN'. GB 2 x 6 p. + transit België 4 x 2p = 8 (met bruine inkt) = 20d of 16 $\frac{3}{4}$ gros (met rode inkt)

+ 2 x 3 $\frac{1}{4}$ = 6 $\frac{1}{2}$ Prusse = 23 $\frac{1}{2}$ silbergroschen in verschuldigd tarief .

Na een minuut ingetogen stilte ter nagedachtenis van Mevrouw Mossiat, zeer recent overleden, sluit de Voorzitter de vergadering af.

R. Verpoort
Secretaris -generaal